S?n?f ?çi Rahats?z Edici Davran??lar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *S?n?f ?çi Rahats?z Edici Davran??lar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30306

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

S?n?f ?çi Rahats?z Edici Davran??lar Ölçe?i, ö?retmenlerin s?n?f ortam?nda gözlemledi?i, ö?rencilerin akademik ve sosyal ö?renme süreçlerini olumsuz etkileyebilecek rahats?z edici davran??lar? de?erlendirmek amac?yla kullan?lan bir derecelendirme ölçe?idir. Ölçek, Y. Burak ve E. Ahmeto?lu taraf?ndan 2020 y?l?nda gerçekle?tirilen bir ara?t?rma kapsam?nda Türkçeye uyarlama çal??mas? olarak kullan?lm??t?r. Bu çal??ma, özellikle Otizm Spektrum Bozuklu?u (OSB) olan çocuklar?n kayna?t?rma ve bütünle?tirme süreçlerinde ö?retmenlerle ilgili de?i?kenleri incelemeye odaklanm??t?r. Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme yap?s?yla yan?tlanmaktad?r ve uyarlama türündedir.

Anahtar Kelimeler

S?n?f içi davran??lar, Rahats?z edici davran??lar, Otizm Spektrum Bozuklu?u, Kayna?t?rma, Ö?retmen de?erlendirmesi, Uyarlama, Psikometrik.

Yazarlar

Y. Burak, E. Ahmeto?lu

Amaç

S?n?f ?çi Rahats?z Edici Davran??lar Ölçe?i'nin birincil amac?, e?itim ortamlar?nda ö?rencilerin sergiledi?i ve ö?retim ak???n? bozan veya di?er ö?rencilerin ö?renme deneyimlerini olumsuz etkileyen davran??lar?n s?kl???n? ve yo?unlu?unu nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, ö?retmenlere, hangi davran??lar?n en yüksek düzeyde rahats?zl?k yaratt???n? belirleme ve buna yönelik etkili s?n?f yönetimi stratejileri geli?tirme imkan? sunar.

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas? (Burak & Ahmeto?lu, 2020), özellikle özel e?itim ihtiyac? olan ö?rencilerin, özellikle Otizm Spektrum Bozuklu?u (OSB) tan?s? alm?? çocuklar?n, genel e?itim s?n?flar?na kayna?t?r?lmas? süreçlerinde kar??la??lan zorluklar? ö?retmen perspektifinden de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Bu sayede, OSB'li ö?rencilerin s?n?f içi uyumuna ili?kin önemli veriler elde edilmi?tir.

Yap?

S?n?f ?çi Rahats?z Edici Davran??lar Ölçe?i, s?n?f içi ba?lamda gözlemlenebilen ve genellikle d??salla?t?r?lm?? davran??lar kategorisine giren eylemleri ölçmeye odaklanan bir yap?ya sahiptir. Orijinal ölçe?in boyutlar?, dikkat da??tma, kurallara uymama ve sözel veya fiziksel rahats?zl?k verme gibi temel davran??sal sorun alanlar?n? kapsar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçekteki maddeler, ö?retmenlerden her bir davran???n kendileri için ne kadar rahats?z edici oldu?unu 5 dereceli Likert tipinde de?erlendirmelerini ister. Bu yap?, yaln?zca davran???n varl???n? de?il, ayn? zamanda bu davran???n s?n?f ortam?ndaki i?leyi? üzerindeki subjektif etkisini de ölçmeye olanak tan?r.

Geçerlik

Burak ve Ahmeto?lu (2020) taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?na ait geçerlik analizlerinin sonuçlar?, sa?lanan kaynak özetinde belirtilmemi?tir. Ancak, uyarlama çal??malar?nda ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü kan?tlamak amac?yla genellikle **yap? geçerli?i** (faktör analizi) test edilir.

Geçerlik, ölçe?in gerçekten de s?n?f içi rahats?z edici davran??lar yap?s?n? ölçtü?ünü gösteren en önemli psikometrik özelliktir. Bu kapsamda, ölçe?in Türkçe formu için dilsel ve kültürel e?de?erlik çal??malar?n?n yan? s?ra, orijinal yap?yla kar??la?t?rmal? analizlerin yap?lm?? olmas? beklenir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (tutarl?l?k) bilgileri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Bir derecelendirme ölçe?inin güvenilirli?i, ayn? ko?ullar alt?nda tekrar uyguland???nda tutarl? sonuçlar üretme yetene?i ile ilgilidir.

Uyarlama çal??malar?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek için yayg?n olarak **Cronbach Alfa** katsay?s? kullan?l?r. Güvenirlik de?erlerinin raporlanmas?, ölçe?in ö?retmen de?erlendirmelerinde kararl? ve güvenilir bir araç olarak kullan?l?p kullan?lamayaca??n? anlamak için hayati önem ta??r.

Faktör Analizi

S?n?f ?çi Rahats?z Edici Davran??lar Ölçe?i'nin Türkçe formunun faktör yap?s?n?n incelenmesi, ölçe?in yap? geçerli?ini destekleyen temel ad?mlardan biridir. Psikometrik aç?dan, faktör analizi (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) ölçek maddelerinin hangi temel davran?? boyutlar?n? temsil etti?ini ortaya koyar.

Bu analiz, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuttan m? olu?tu?unu belirler. Örne?in, rahats?z edici davran??lar "Pasif Rahats?zl?k" ve "Aktif Rahats?zl?k" gibi alt faktörlere ayr?labilir. Burak ve Ahmeto?lu (2020) çal??mas?nda, elde edilen faktör yap?s?n?n, ölçe?in Otizm Spektrum Bozuklu?u olan ö?rencilerin davran??lar?n? de?erlendirmedeki etkinli?ini desteklemesi beklenir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Ö?retmen Derecelendirme Ölçe?i)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yan?t seçenekleri: **5=Oldukça Rahats?z Edici**, **4=Rahats?z Edici**, **3=K?smen Rahats?z Edici**, **2=Biraz Rahats?z Edici** ve **1=Hiç Rahats?z Edici De?il**.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan Versiyon)

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler (Ölçe?i Dolduranlar); Okul Ça?? Ö?rencileri (De?erlendirilen Popülasyon)

Ya? Grubu: ?lkokul ve Ortaokul düzeyindeki ö?renciler (Referans çal??man?n ba?lam?na uygun olarak).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, özellikle kayna?t?rma ve bütünle?tirme programlar?na dahil olan Otizm Spektrum Bozuklu?u olan ö?rencileri de?erlendiren ö?retmenler üzerinde kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Ö?retmenlerin, de?erlendirilen ö?rencinin s?n?f içi davran??lar?n? dikkate alarak her bir maddeyi, kendileri için yaratt??? rahats?zl?k düzeyine göre i?aretlemesi ?eklindedir.

Anahtar Kelimeler

S?n?f disiplini, Davran?? sorunu, Özel e?itim, Okul psikolojisi, Ö?retmen de?i?kenleri, Uyarlama, Derecelendirme Ölçe?i.

Yazarlar

Yazarlar: Y. Burak, E. Ahmeto?lu

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

S?n?f ?çi Rahats?z Edici Davran??lar Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas? 2020 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için, telif haklar? ve izinler konusunda orijinal ölçek geli?tiricileri ve uyarlama çal??mas?n? yürüten Y. Burak ve E. Ahmeto?lu ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sinif-ici-rahatsiz-edici-davranislar-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Burak, Y. & Ahmeto?lu, E. (2020). "Otizm Spektrum Bozuklu?u Olan Çocuklar?n Kayna?t?r?lmas? ve Bütünle?tirilmesinde Ö?retmenlerle ?lgili De?i?kenlerin ?ncelenmesi". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi.19(73)*, 478-503. Makalenin Dergipark ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradad?r: sinif-ici-rahatsiz-edici-davranislar-olcegi-toad.pdf

S?n?f ?çi Rahats?z Edici Davran??lar Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmad??? için burada listelenememi?tir. Maddelerin tam listesi ve detaylar? için lütfen Burak ve Ahmeto?lu (2020) referans çal??mas?n? veya yukar?da ba?lant?s? verilen PDF dosyas?n? inceleyiniz.

ARABPSYCHOLOGY.COM